

Uchwała Nr 880.17.2024
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie
z dnia 11 stycznia 2024 r.

w sprawie wszczęcia postępowania nadzorczego wobec części uchwały Rady Gminy Trzeszczany

Na podstawie art. 61 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 z późn. zm.), art. 91 ust. 1 w związku z art. 86 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 11 ust. 1 pkt 2 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) – Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie

uchwała, co następuje:

- 1) wszczyna się postępowanie nadzorcze w celu stwierdzenia nieważności uchwały nr LXV/383/2023 Rady Gminy Trzeszczany z dnia 29 grudnia 2023 r. w sprawie uchwały budżetowej na rok 2024 z powodu naruszenia art. 212 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.) w związku z art. 2 ust. 6 i art. 5 ust. 11 ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz. U. z 2014 r., poz. 301 z późn. zm), przez niewyodrębnienie w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki,
- 2) Kolegium Izby wskazuje, że usunięcie stwierdzonej nieprawidłowości powinno nastąpić do 15 lutego 2024 roku poprzez dokonanie zmian w uchwale w sprawie uchwały budżetowej na rok 2024, polegających na ujęciu w niej środków stanowiących fundusz sołecki i przeznaczenie tych środków na realizację przedsięwzięć wynikających z wniosków złożonych w ramach procedury określonej ustawą o funduszu sołeckim.

UZASADNIENIE

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie - po zbadaniu doręczonej 4 stycznia 2024 roku uchwały Rady Gminy Trzeszczany, o której mowa w sentencji stwierdziło, że została ona podjęta z istotnym naruszeniem prawa.

W dniu 29 grudnia 2023 r. w Gminie Trzeszczany odbyła się LXV sesja Rady Gminy, podczas której Rada podjęła 13 uchwał (od Nr LXV/367/2023 do Nr LXV/379/2023) w sprawie odrzucenia wniosków sołectw w sprawie przeznaczenia środków z funduszu sołeckiego na rok budżetowy 2024. Rada stwierdziła, że zamierzone przedsięwzięcia z wszystkich sołectw nie spełniają wymogów określonych w art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu sołeckim i że jej obowiązkiem jest odrzucić wnioski sołectw na podstawie art. 5 ust. 11 tej ustawy, w myśl którego uchwalając budżet, rada gminy odrzuca wniosek sołectwa, w przypadku gdy zamierzone przedsięwzięcia nie spełniają wymogów określonych w art. 2 ust. 6 lub 7.

Skutkiem podjęcia tych uchwał było niewyodrębnienie w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki i w konsekwencji brak przeznaczenia ich na realizację przedsięwzięć

wynikających z wniosków złożonych przez sołectwa w ramach procedury wynikającej z ustawy o funduszu sołeckim.

Wskazać należy, że uchwały Rady Gminy Trzeszczany w sprawie odrzucenia wniosków sołectw: Bogucice, Drogójówka, Józefin, Leopoldów, Majdan Wielki, Mołodiatycze, Niele dew, Ostrówek, Trzeszczany Pierwsze, Trzeszczany Drugie, Zadębce, Zadębce Kolonia i Zaborce objęte zostały kontrolą nadzorczą Kolegium RIO w Lublinie. Wobec tych uchwał zostało wszczęte postępowanie nadzorcze w celu stwierdzenia ich nieważności, z powodów wskazanych w odrębnych uchwałach Kolegium. Zdaniem Kolegium Rada Gminy nie wykazała przesłanek wynikających z art. 5 ust. 11 ustawy o funduszu sołeckim, umożliwiających przy uchwalaniu budżetu odrzucenie wniosków. Z uwagi na brak podstaw do odrzucenia wniosków Rada zobowiązana była, zgodnie z art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu sołeckim, do przeznaczenia w budżecie gminy środków funduszu sołeckiego na realizację przedsięwzięć wynikających z tych wniosków. Zauważyć bowiem należy, że przepisy art. 212 ust. 1 pkt 8 ustawy o finansach publicznych wymagają, aby uchwała budżetowa uwzględniła również szczególne zasady wykonywania budżetu wynikające z odrębnych ustaw. Ustawa o funduszu sołeckim jest taką ustawą szczególną. Na marginesie zaznaczyć należy, że Rada Gminy Trzeszczany nie podjęła do 31 marca 2023 r. uchwały, o której mowa w przepisach art. 2 ust. 1 tej ustawy, tj. o niewyodrębnieniu w budżecie gminy na 2024 r. środków stanowiących fundusz, tym samym zobowiązana była do wyodrębnienia w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki.

Nieuwzględnienie w uchwale budżetowej wniosków sołectw w sprawie przeznaczenia środków z funduszu sołeckiego i niezaplanowanie ich w planie wydatków budżetu gminy stanowi - zdaniem Kolegium - niewypełnienie dyspozycji ustawowej wynikającej z przepisu art. 212 ust. 1 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w związku z art. 2 ust. 6 i art. 5 ust. 11 ustawy o funduszu sołeckim. Powyższe uzasadnia wszczęcie postępowania w celu stwierdzenia nieważności uchwały budżetowej.

Ponadto Kolegium zwraca uwagę na niezgodność źródeł pokrycia planowanego deficytu budżetu w uchwale budżetowej i załączniku Nr 3 do budżetu „Przychody i rozchody budżetu Gminy Trzeszczany w 2024 roku”. W § 3 ust. 2 uchwały wskazano jako źródła planowanego deficytu określonego w wysokości 4.750.854,61 zł przychody pochodzące z kredytów i pożyczek (§ 952) w kwocie 4.117.856,00 zł oraz niewykorzystane środki pieniężne na rachunku bieżącym budżetu, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określone w odrębnych ustawach (§ 905) w kwocie 632.998,61 zł. Natomiast w załączniku Nr 3 określony przychody budżetu gminy w kwocie 4.756.159,61 zł, w tym przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym (§ 952) i przychody jednostek samorządu terytorialnego z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków (§ 906). Dodatkowo wskazać należy, że z objaśnień do wieloletniej prognozy finansowej wynika, że niewykorzystane środki pieniężne na rachunku budżetu pochodzą z subwencji na zadania związane z infrastrukturą kanalizacyjną, które to środki winny być zaplanowane w uchwale budżetowej w § 950 „Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych” i to źródło przychodów winno zostać wykorzystane jako jedno ze źródeł sfinansowania planowanego deficytu budżetu gminy na 2024 r. Zauważyć należy, że Skład Orzekający RIO w wydanych opiniach do projektu uchwały budżetowej oraz o możliwości

sfinansowania deficytu budżetu w projekcie uchwały budżetowej wskazywał na ten fakt, iż w projekcie uchwały budżetowej błędnie wskazano źródło przychodów, które następnie użyto jako źródło sfinansowania planowanego deficytu budżetu i że winno być one zmienione na przychody z wolnych środków, do czego Rada Gminy Trzeszczany nie odniosła się przy uchwalaniu budżetu gminy na 2024 rok.

Kolegium RIO w Lublinie informuje jednocześnie, że w toku postępowania nadzorczego Rada Gminy Trzeszczany – w terminie do 15 lutego 2024 roku – może złożyć na piśmie stosowne wyjaśnienia bądź dodatkowe informacje mające istotne znaczenie dla sprawy, a także – uznając przytoczone wyżej racje prawne – może dostosować kwestionowaną uchwałę do obowiązującego prawa.

Wskazanie przez Kolegium RIO w postępowaniu nadzorczym nieprawidłowości oraz sposobu i terminu ich usunięcia zawiesza - stosownie do postanowień art. 12 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych - bieg 30-dniowego terminu określonego art. 90 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym na okres nie dłuższy niż 30 dni.

Termin posiedzenia Kolegium RIO, na którym będzie rozpatrywana sprawa stwierdzenia nieważności uchwały Rady Gminy Trzeszczany zostanie ustalony odrębnie, o czym gmina zostanie poinformowana.

Przedstawiciel gminy ma prawo uczestniczenia w tym posiedzeniu i przedstawienia stanowiska w sprawie.

Wykonanie uchwały powierza się prezesowi Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Lublinie

Jacek Grządka

Otrzymują:

1. Rada Gminy Trzeszczany
2. Wójt Gminy Trzeszczany